

Koko-tiedote

KOKEMUSKOULUTUKSESTA PYSYVÄÄ -HANKE 1 • 2011

Kokemuskoulutuksesta pätevää ja pysyvää

Kokemuskoulutuksesta pätevää -hankkeesta on nyt siirrytty Kokemuskoulutuksesta pysyvää -hankkeeseen. Mikä on muuttunut? Mikä on erilaista?

Ensimmäisessä hankkeessa oli tavoitteena Polku-projektin jälkeisen ”hajaannuksen ajan” jälkeen luoda valtakunnallisesti yhtenäinen toimintamalli koko Suomeen. Siihen on pyritty mm. kokemuskouluttajien koulutusohjelmalla, jonka läpikäytyään henkilö on pätevä toimimaan kokemuskouluttajana. Lisäksi on sovittu erilaisista pelinsäännöistä, kuten siitä mitkä ovat järjestötoimijoiden, opetusyksiköiden ja kokemuskouluttajien roolit ja tehtävät. Kokemuskoulutuksesta pätevää -hankkeessa on pyritty luomaan sertifioitua toimintamallia kokemuskoulutuskentälle.

Aika tulee osoittamaan, miten hyvin itse kukin meistä sitoutuu luotuun toimintamalliin. Sitoutumisella on puolestaan ratkaiseva merkitys siinä, miten yhteiseksi ja pysyväksi toiminta oikeasti muodostuu tulevaisuudessa. Yhteistyössä saamme hiottua kaikkia palvelevan mallin, joka tuo kokemustiedon osaksi terveydenhuollon ammattilaisten koulutusohjelmia luotettavana ja hyväksi koettuna toimintana.

Kokemuskoulutuksesta pysyvää -hankkeen tärkein tavoite on istuttaa kokemuskoulutustoiminta tai ainakin sen siemen tänä vuonna kaikkiin keskeisiin opetusyksiköihin. Käytännön toimijaksi, työrukka-

HEIKKI HIJLT

seksi tarvitaan aina alueellinen ohjausryhmä. Jo toimivien ryhmien rinnalle syntyy ja synnytetään uusia. Toiminta onkin jo mukavasti käynnistynyt Vaasassa sekä Kemin, Tornion ja Rovaniemen yhteistyönä. Seuraavaksi asiaan paneudutaan Tampereella.

Pääsiäisen toivotuksin

Jaana Hirvonen
puh. (09) 4761 5601
jaana.hirvonen@reumaliitto.fi
www.kokemuskoulutus.fi

Koko-tiedotteen toimitus

Jaana Hirvonen
puh. (09) 4761 5601
jaana.hirvonen@reumaliitto.fi
Taitto Heikki Hjelt,
Markkinointipörssi Oy, Helsinki

Tärkeitä päivämääriä

3.5. Pääkaupunkiseudun
kokemuskouluttajien tapaaminen

23.5. Kokemuskoulutuksen
johtoryhmän kokous

Huom! Kohderyhmään kuuluville lähetetään
henkilökohtaiset kutsut.

Kysymyksiä kokemuskoulutustoiminnasta

Viime aikoina sekä johtoryhmän jäsenille että projekti-
tiimille on tullut kysymyksiä etenkin kokemuskoulutta-
jien koulutuksesta, pätevydestä ja toiminnan jatkosta.
Ohessa on muutama keskeisin kysymys vastauksi-
neen. Kiitos kysymysten esittäjille, toivottavasti vas-
taukset ovat riittävän selkeitä ja perusteltuja. Jatketaan
keskustelua tarpeen mukaan.

Kuka valitsee kokemuskouluttajiksi koulutettavat?

Kokemuskouluttajaverkostossa mukana olevat liitot ja
yhdistykset valitsevat aina omat kokemuskoulutta-
jansa, sillä taustajärjestö vastaa omien kokemuskou-
luttajiensa soveltuvuudesta ja koulutuksesta.

Niissä tapauksissa, joissa alueellinen ohjausryhmä
harkitsee uusien kokemuskouluttajien kouluttamista
alueelleen, on syytä toimia alusta asti yhteistyössä ko-
kemuskoulutusverkostossa mukana olevien liittojen ja
yhdistysten kanssa ja rekrytoida tulevat kokemuskou-
luttajat niiden kautta.

Jos alueellinen ohjausryhmä tai muu toimija valitsee
kokemuskouluttajakoulutukseen henkilöitä sopimatta
asiasta heidän taustajärjestöjensä kanssa, ei tausta-
järjestöllä ole velvollisuutta ottaa koulutettua henkilöä
omaksi kokemuskouluttajakseen. Koska kokemus-
kouluttaja ei voi toimia ilman taustajärjestöä, on aina
varmistettava, että kaikilla koulutukseen otettavilla on
taustajärjestö ja sen suostumus koulutukseen.

Millä tavalla voi saada kokemuskoulutta- jan pätevyyden?

Kokemuskouluttajan pätevyyden voi saada osallistu-
malla kokemuskoulutuksen koulutusohjelman mukai-
seen koulutukseen ja suorittamalla sen hyväksytysti.

Jos henkilöllä on erityistä ja monivuotista näyttöä koke-
muskouluttajatyypisistä tehtävistä, voi pätevyyttä
hakea myös kokemuskoulutuksen johtoryhmältä,
mutta se edellyttää lisäksi puoltolausuntoa omalta
taustajärjestöltä.

Kokemuskoulutuksesta pätevää -hankkeen aikana ko-
kemuskouluttajan pätevyyden pystyi saamaan osallis-

tumalla ns. näyttökokeeseen, mutta näyttökokeita ei
enää järjestetä.

Jos järjestettävä koulutus ei ole koke- muskoulutuksen koulutusohjelman mu- kainen, voiko silti saada kokemus- kouluttajan pätevyyden?

Ei välttämättä. Jos suunniteltu koulutus poikkeaa koke-
muskouluttajien koulutusohjelmasta, on syytä tarkas-
taa etukäteen, antaako se riittävän pätevyyden ko-
kemuskouluttajana toimimiselle. Jos asia vähäänkään
epäilyttää, kannattaa suunniteltu ohjelma tarkastuttaa
kokemuskoulutuksen johtoryhmällä.

Etenkin niissä tilanteissa, joissa järjestö lähettää edus-
tajansa jonkun muun tahon järjestämään koulutuk-
seen, pitää sillä olla vakuudet, että koulutus on niin
laaja ja laadukas, että se antaa riittävät valmiudet toi-
mia järjestön kokemuskouluttajana. Standardoidun
koulutuksen suorittaminen on myös edellytys koke-
muskouluttajan pääsyle kokemuskouluttajapankkiin.

Kuka voi järjestää kokemuskouluttajille koulutusta?

Tavallisimmin koulutusta järjestävät taustajärjestöt
omille kokemuskouluttajilleen ja ohjausryhmät sen alu-
eella toimiville kokemuskouluttajille. Koulutusta voivat
järjestää myös eri liitot ja yhdistykset yhdessä tai taus-
tajärjestöt ja alueelliset ohjausryhmät yhdessä.

Koulutuksen järjestäjätahojen on syytä aina sopia etu-
käteen kaikkien koulutukseen osallistuvien kokemus-
kouluttajien taustajärjestöjen kanssa koulutuksen si-
sällöstä ja kustannuksista.

Kun on kerran käynyt kokemuskoulutta- jakoulutuksen, niin onko loppuelämänsä pätevä toimimaan kokemuskouluttajana?

Kokemuskoulutuksesta pätevää -hankkeen loppusuo-
ralla joulukuussa 2010 kokemuskoulutuksen johto-
ryhmä myönsi määräaikaisen kokemuskouluttajan
pätevyyden kokemuskoulutusverkostossa mukana

olevien liittojen ja yhdistysten nimeämille noin 250 kokemuskouluttajalle vuoden 2013 loppuun. Kokemuskouluttajan tehtävä on siis määräaikainen ja pätevyyden saa kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Normaali käytäntö on, että taustajärjestö antaa hyväksytysti suoritettun koulutuksen jälkeen uusille kokemuskouluttajilleen määräaikaisen pätevyyden, ikään kuin valtakirjan toimia järjestön kokemuskouluttajina. Vanhojen kokemuskouluttajien kohdalla pätevyys voidaan uusua, ellei ole erityistä syytä sitä evätä.

Elämäntilanteeseen voi tulla muutoksia, jotka estävät kokemuskouluttajana toimimista. Esimerkiksi oma sairaus voi aktivoitua tai omaisen tilanne kuormittaa enemmän, jolloin ei ehkä ole riittävästi voimavaroja kokemuskouluttajana toimimiseen. Silloin on lupa ja syytäkin pitää taukoa. Kun on valmis palaamaan toimintaan, voi oman taustajärjestön yhteyshenkilön kanssa keskustella siitä, tarvitseeko tietojen päivitystä, täydennyskoulutusta vai onko sellaisenaan pätevä jatkaa kokemuskouluttajana. Joskus käy myös niin, että kokemuskouluttajatehtäviä ei saa, vaikka haluaisi. Tällöin voi tulla olo, että omat taidot ruostuvat ja alkaa epäilyttää, onko vielä pätevä toimimaan kokemuskouluttajana. Tällöinkin on hyvä jutella oman järjestön yhteyshenkilön kanssa ja miettiä, voisiko taitoja pitää yllä vaikkapa käyttämällä kokemuspuheenvuoron jossain oman järjestön koulutustilaisuudessa.

Kokemuskoulutuksesta pysyvää -hanke on yksivuotinen. Miten toimintaa voidaan jatkaa sen jälkeen?

Kokemuskoulutuksen järjestöverkoston vastuuhenkilöt osallistuvat kukin mahdollisuuksiensa mukaan yhteistyöhön. Sen lisäksi tarvitaan toimintarahaa. Minimissään se tarkoittaa nettisivujen ja kokemuskouluttajapankin ylläpidosta aiheutuvien kustannusten kattamista. Muitakin tarpeita on.

Kokemuskoulutuksesta pysyvää -hanke oli tarkoitettu alun perin kolmivuotiseksi, mutta sillä on tällä hetkellä Raha-automaattiyhdistyksen rahoitus yhdeksi vuodeksi. Kokemuskoulutuksen johtoryhmä pohtii parhaillaan, tehdäänkö hankkeelle jatkorahoitushakemus syksyllä. Yksi tapa rahoittaa toimintaa voisi olla myös keskinäiset yhteistyösopimukset, joissa määriteltäisiin

yhteistyön sisältö ja muodot. Lisäksi kukin mukana oleva liitto ja yhdistys sitoutuisi sovitulla taloudellisella panoksella rahoittamaan yhteistä toimintaa. Tätäkin vaihtoehtoa pohditaan parhaillaan.

Askeleet kokemuskouluttajien koulutusta suunniteltaessa ja käynnistettäessä:

1. Koulutustarpeen kartoittaminen opetusyksikössä / alueella: Minkälaisia kokemuskouluttajia tarvitaan ja kuinka paljon?
2. Järjestöjen tilanteen tarkastaminen: Minkälaisia suunnitelmia järjestöillä on? Onko niillä tarvetta /resursseja uusiin kokemuskouluttajiin?
3. Jos koulutuksen järjestämiseen päädytään, koulutusohjelman hyväksyttäminen tarvittaessa kokemuskoulutuksen johtoryhmällä.
4. Kustannusten jakautumisesta ja työnjaosta sopiminen.
5. Koulutuksen markkinointi liittojen ja yhdistysten toimesta omille jäsenilleen, jonka jälkeen ne valitsevat koulutettavansa.
6. Koulutettavien yhteistietojen välittäminen kouluttajataholle.
7. Kouluttajataho tiedottaa koulutukseen tulijoille käytännön asioista, ennakkotehtävistä jne. sekä järjestää koulutuksen sovitulla tavalla.
8. Koulutuksen hyväksytysti suorittaneet ilmoitetaan kunkin taustajärjestölle, joka vie koulutettujen tiedot kokemuskoulutuspankkiin.

Eurooppalaista potilaan oikeuksien päivää vietettiin jo viidettä kertaa

Euroopassa toimiva Aktiivinen kansalaisuus -verkosto (Active Citizenship Network) vietti maanantaina 18.4. potilaan oikeuksien päivää. Voisipa todeta, että päivän vietto taisi jäädä Suomessa historiallisten eduskuntavaalien raportoinnin jalkoihin. Todellisuudessa päivän vietto ei ole Suomea tai suomalaisia vielä tavoittanutkaan, vaikka maahamme mahtuu moninaisia teemapäiviä ja -viikkoja.

Potilaan oikeuksien päivää vietettiin nyt viidettä kertaa. Päivän tavoitteena on vuosittain nostaa esiin, keskustella ja toimia potilaan oikeuksien parantamiseksi Euroopassa, erityisesti EU:n alueella, jossa terveyspalvelujen erot ovat edelleen suuret eri maiden välillä.

Viikkoa ennen potilaan oikeuksien päivää Aktiivinen kansalaisuus -verkosto järjesti Brysselissä kongressin, johon oli kutsuttu terveyskentän toimijoita ja vaikuttajia keskustelemaan EU-kansalaisten terveyspalveluiden todellisesta tilanteesta. Samalla julkaistiin 21 maassa tehty tutkimus, jossa kansalaisjärjestöt olivat auditoineet potilaan oikeuksien toteutumista omista maistaan. Lisäksi kongressissa julkistettiin ja palkittiin hyviä käytäntöjä, joilla eri maissa on edistetty kansalais- ja potilasjärjestöjen osallistumismahdollisuuksia terveyspalveluiden suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Potilaanliikkuvuusdirektiivi

Kiinnostava ajankohtainen aihe kongressissa oli myös EU:n ministerineuvoston helmikuun lopussa hyväksymä ns. potilaanliikkuvuusdirektiivi potilaan oikeuksien soveltamisesta rajat ylittävässä terveydenhuollossa. Potilaanliikkuvuusdirektiivin mukaan EU-maista tulevia potilaita on kohdeltava terveydenhuollossa sa-

moin kuin oman maan kansalaisia. EU-kansalaiselle on korvattava hänen toisessa jäsenmaassa saamansa hoito, jos vastaava hoito korvattaisiin myös hänen omassa kotimaassaan. Direktiivin säännöksiä pitää noudattaa viimeistään vuoden 2013 lopulla.

Kokemuskoulutus Suomen ehdokkaana

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry toimi Aktiivinen kansalaisuus verkoston kansallisena yhteistyökumppanina ja toteutti potilaan oikeuksien toteutumista selvittäneen kartoituksen Suomessa. Lisäksi YTY oli nimennyt suomen kansalliseksi ehdotukseksi hyvästä käytännöstä kokemuskoulutushankkeen. Se on hieno huomionosoitus kokemuskoulutusverkoston työlle, vaikka tällä kertaa hanke ei päässytkään palkittujen joukkoon.

Brysselissä järjestetty tilaisuus toimi satelliittikongressina, jonka jälkeen kaikki mukana olleet maat järjestivät oman kansallisen kongressinsa paikallisille päätöksentekijöille. YTY järjestää Suomessa kutsuseminaari kesäkuun alussa. Seminaarissa esitetään yhteenveto eurooppalaisen tutkimuksen tuloksista ja ohjelmassa on myös kolmen kokemuskouluttajan puheenvuorot. Kerromme lisää Suomen tuloksista ja YTY:n seminaarista seuraavassa KOKO-tiedotteessa.

Lisätietoa Aktiivinen kansalainen verkoston toiminnasta osoitteesta www.activesitizenship.net

Kokemuskoulutustoiminta käynnistynyt Vaasassa ja Lapissa

LAURI HONKALA

Kokemuskouluttajia opintiellä Vaasassa.

Vaasassa järjestettiin helmikuussa kokous, jossa haettiin suuntaviivoja alueellisen kokemuskoulutustoiminnan aloittamiselle ja suunniteltiin tulevaa kokemuskouluttajien koulutusta. Alueelle on nimitetty ohjausryhmä ja siinä ovat edustettuina toiminnassa mukana olevat järjestöt, kokemuskouluttajat ja opetusyksiköt. Kokemuskouluttajien koulutus käynnistyi 8.–9.4, ja se jatkuu toukokuussa. Mukana on 12 koulutettavaa neljästä yhdistyksestä.

Vaasan alueella toimii monenlaisia yhteistyöryhmiä kuten Yhteisin Purjein (YP), jossa on mukana 22 eri kansanterveys- ja vammaisjärjestön aluetyöntekijät. YP on kehittämässä yhteistyötä Vaasan sairaanhoitopiirin kanssa. Kokemuskoulutustoiminta on jatkossa yksi potentiaalinen yhteistyön muoto. Lisäksi pohjanmaalla on käynnissä Medibothnia-hanke, jossa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan kaksikielistä koulutusta ollaan keskittämässä yhdelle kampusalueelle Vaasassa. Hankkeen edistyessä on varmasti syytä harkita myös ruotsinkielisen kokemuskoulutustoiminnan käynnistämistä.

Kemin alueella on pitkään mietitty oman kokemuskoulutustoiminnan käynnistämistä. Kokemuskoulutuksesta pätevää -hankkeen kokeilupaikkakuntia harkittaessa kemiläiset toimivat hyvin aktiivisesti saadakseen yhden pilotin Kemi–Tornio -alueelle. Helmikuussa Kemin ja Tornion paikalliset toimijat kokoontuivatkin isolla porukalla kansalaistoimintakeskus Majakan tiloihin suunnittelemaan jatkoa alueelliselle toiminnalle. Yhteistyöhön päätettiin kutsua myös rovaniemeläiset, jotta toiminta-alue olisi suurempi ja eri järjestöt ja kokemuskouluttajat laajemmin edustettuina.

Alueellisen ohjausryhmän perustamiskokous pidettiin huhtikuussa ja ohjausryhmän varsinaisiksi jäseniksi toimikaudelle 2011–2012 valittiin **Aino Pohjola**, **Anna-Liisa Kemi**, **Marjatta Uusitalo**, **Marke Martimo** ja **Rauni Rätty**. Alueellisen ohjausryhmän tavoitteena on saada kokemuskoulutustoiminnalle selkeämpi rooli alueella sekä toimintaan lisää aktiivisuutta ja uusia, sitoutuneita toimijoita.

Kokemuskoulutusyhteistyö virinnyt jälleen pääkaupunkiseudulla

Helsinki oli aikoinaan yksi kokemuskoulustustoimintaa käynnistäneen Polku-projektin kokeilupaiikkakunnista. Pilotin aikana koulutettiin kokemuskouluttajia ja edistettiin yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Projektin jälkeinen toiminta vaimeni Helsingissä nopeasti, niin kuin monella muullakin projektiin osallistuneella paikkakunnalla. Kokemuskoulutuksesta pätevää -hankkeen alkaessa olikin tavoitteena saada pääkaupunkiseudun kokemuskouluttajatoiminta jälleen virkoamaan.

Ohjausryhmä veturina

Viime syksynä pääkaupunkiseudulla käynnistettiin kokemuskoulutuksen ohjausryhmän toiminta. Ohjausryhmässä ovat edustettuna opetusyksiköt, toiminnassa mukana olevat järjestöt ja kokemuskouluttajat. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kehittämisspäällikkö **Pia Hytönen** Omaiset mielenterveystyön tukena keskusliitosta. Hän on myös Kokemuskoulutuksen johtoryhmän jäsen. Ohjausryhmän työskentelyyn osallistuu myös KOKo-hankkeen projektisihteeri **Lauri Honkala**, joka nyt alkuvaiheessa toimii ohjausryhmän sihteerinä.

Ohjausryhmän tavoitteena on edistää kokemuskouluttajien käyttöä alueen opetusyksiköissä.

– Kokemuskouluttajatoimintaa tehdään tutuksi opetusyksiköissä järjestettävissä infoissa, joissa opettajat saavat lisätietoa toiminnasta ja voivat tutustua kokemuskouluttajiin, kertoo Pia Hytönen.

Ensimmäinen kokemuskoulutusinfo pidettiin Diakonia ammattikorkeakoulun opettajille syksyllä 2010. Lisää infoja järjestetään kuluvan vuoden aikana.

Diakonia ammattikorkeakoulussa ja Metropoliasissa on järjestetty myös erilaisia teemapäiviä ja tilaisuuksia, joissa kokemuskouluttajat ovat olleet kertomassa omia tarinoitaan. Samanlainen tilaisuus järjestetään kevään aikana myös HUMAK ammattikorkeakoulussa.

Tapaaminen toukokuussa

Pääkaupunkiseudun ohjausryhmä toimii väljästi Etelä-Suomen alueella noin 70 kilometrin säteellä Helsingistä. Alueella toimii tällä hetkellä 36 kokemuskouluttajaa neljästätoista toiminnassa mukana olevasta liitosta ja yhdistyksestä. Ohjausryhmä järjestää toiminta-alueensa kokemuskouluttajille ja heidän taustajärjestönsä edustajille tapaamisen 3.5.2011.

– Tarkoituksena on tutustua toisiimme ja käydä läpi tulevaa toimintaa, joten toivottavasti mahdollisimman moni kokemuskouluttaja pääsee mukaan, toivoo projektisihteeri Lauri Honkala.

Ennen tapaamista kaikille alueella toimiville kokemuskouluttajille tehdään myös kysely, jossa kartoitetaan kokemuskouluttajien käyttämistä alueella.

Tapaaminen opetushallituksessa

Kokemuskoulutuksen johtoryhmän edustajat **Helena Ylikylä-Leiva**, **Sirkku Lindstam**, **Pia Hytönen** ja **Lauri Honkala** olivat tapaamassa opetushallituksessa ylijohtaja **Petri Pohjosta** ja opetusneuvos **Aira Rajamäkeä** 1.4.2011.

Tapaamisen tavoitteena oli välittää kokemuskoulutuksen ajankohtaisia kuulumisia opetushallituksen edustajille sekä keskustella yhteistyömahdollisuuksista kokemuskoulutuksen edistämiseksi. Suhtautuminen kokemuskouluttajatoimintaan on edelleen myönteistä. Tapaamisessa tuli esiin, että erityisen tärkeänä pidetään kokemuskouluttajien yhdenmukaista koulutusta ja yhtenäistä toimintamallia läpi Suomen. Lisäksi keskusteltiin mahdollisuudesta esitellä kokemuskoulutusta opetushallituksen loppuvuodesta opetushenkilöstölle järjestämässä koulutuspäivässä.

– Tapaamisesta jäi hyvä olo, tästä on hyvä jatkaa yhteistyötä eteenpäin, kiteytti kokemuskoulutuksen johtoryhmän puheenjohtaja Helena Ylikylä-Leiva tapaamisen jälkeen.

Kokemuskoulutuksesta pätevää -hankkeen projektitiimi

Kehitysjohdaja
Jaana Hirvonen
jaana.hirvonen@reumaliitto.fi

Suunnittelija
Lauri Honkala
lauri.honkala@reumaliitto.fi

Kokemuskoulutuksen johtoryhmä

Kokemuskoulutusverkoston toimintaa ja Kokemuskoulutuksesta pysyvää -hanketta ohjaa YTY ry:n kansanterveyden neuvotteluryhmän nimeämä kokemuskoulutuksen johtoryhmä. Kokemuskoulutuksen johtoryhmän kokoonpano on muuttunut vuoden 2011 alusta. Kaikille kokemuskoulutusverkostossa mukana oleville liitoille ja yhdistyksille tehtiin syksyllä 2010 kysely kiinnostuksesta osallistua johtoryhmän työskentelyyn. Kyselyn perusteella johtoryhmän koko laajeni neljästä jäsenestä seitsemään.

Johtoryhmään kuuluvat:

Toimitusjohtaja Helena Ylikylä-Leiva, pj.
Suomen MS-liitto ry
helena.ylikyla-leiva@ms-liitto.fi

Toiminnanjohtaja Sirkku Lindstam
Aivovammaliitto ry
sirkku.lindstam@aivovammaliitto.fi

Toiminnanjohtaja Sirpa Pajunen
Iholiitto ry
sirpa.pajunen@iholiitto.fi

Kehitysjohtaja Jaana Hirvonen
Suomen Reumaliitto ry
jaana.hirvonen@reumaliitto.fi

Kehittämispäällikkö Pia Hytönen
Omaiset mielenterveystyön tukena
keskusliitto ry
pia.hytonen@omaisten.org

Koulutus- ja kehittämispäällikkö Merja Kaivolainen
Omaishoitajat ja Läheiset -Liitto ry
merja.kaivolainen@omaishoitajat.com

Järjestöpäällikkö Paula Saarni
Lihastautiliitto ry
paula.saarni@lihastautiliitto.fi

Kokemuskoulutusverkostossa mukana olevien liittojen ja yhdistysten yhteyshenkilöt:

Aivoliitto ry
heli.taskinen@stroke.fi

Aivovammaliitto ry
kaija.koivisto@aivovammaliitto.fi

Iholiitto ry
aino.ovaskainen@iholiitto.fi

Invalidiliitto ry
rea.konttinen@invalidiliitto.fi

Kansalaisareena ry
anitta.raitanen@kansalaisareena.fi

Keliakialiitto ry
pohjoissuomi@keliakialiitto.fi

Kuuloliitto ry
paivi.vaananen@kuuloliitto.fi

Kynnys ry
susanna.haapala@kynnys.fi

Lihastautiliitto ry
paula.saarni@lihastautiliitto.fi

Mielenterveyden keskusliitto ry
sonja.sykari@mtkl.fi

Muistiliitto ry
pirkko.telaranta@muistiliitto.fi

Munuais- ja maksaliitto ry
helena.rokkonen@musili.fi

Muotialan asuin- ja toiminta -keskus ry
suvi.nousiainen@muotiala.fi

Näkövammaisten keskusliitto ry
liisa.reinman@nkl.fi

Omaiset mielenterveystyön tukena keskusliitto ry
pia.hytonen@omaisten.org

Omaishoitajat ja Läheiset ry
merja.kaivolainen@omaishoitajat.com

Psoriasisliitto ry
milla.roos@psori.fi

Suomen Diabetesliitto ry
kati.multanen@diabetes.fi

Suomen MS-liitto ry
sirpa.vuoremaa-hilton@ms-liitto.fi

Suomen Nivelyhdistys ry
jyrki.laakso@niveltieto.net

Suomen Parkinson-liitto ry
annukka.tuovinen@parkinson.fi

Suomen Reumaliitto ry
lauri.honkala@reumaliitto.fi

Suomen Syöpäyhdistys ry
raili.patynen@cancer.fi

Suomen Tourette-yhdistys ry
tuula.savikuja@tourette.fi

Turun Seudun Nivelyhdistys ry
toimistotsny@suomi24.fi